

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2639-

Dato
6. mai 2025

Svar på dokument 8:222 S (2024-2025) om å la 16- og 17-åringer kjøre tryggere kjøretøy

Jeg viser til brev fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité datert 23. april 2024 der det bes om Samferdselsdepartementets vurdering av representantforslag 8:222 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Trine Fagervik, Sandra Borch, Lise Marie Ness Klungland og Ole André Myhrvold.

- 1. Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for mopedbiler med sikte på å legge til rette for at 16-åringer kan gis førerett for tryggere og mer trafikksikre kjøretøy.*

Direktiv 2006/126/EF (tredje førerkortdirektiv) gir felles bestemmelser om førerkort for EØS-landene. De ulike førerkortklassene og minstealderen for å erverve førerett i de ulike førerkortklassene er definert i dette direktivet, som Norge er EØS-rettslig forpliktet til å følge.

I Norge kan mopedbiler dermed føres av personer med førerett i klasse AM 147. Klasse AM er en internasjonal klasse, og er regulert i tredje førerkortdirektiv artikkel 4 nr. 2.

Mopedbiler er å regne som lette firehjuls mopeder (light quadricycles), og er nærmere definert i forordning (EU) nr. 168/2013 (som erstatter direktiv 2002/24/EF artikkel 1(3)(a)). Slike kjøretøyer kan ha maksimal vekt på 425 kg og maksimal hastighet på 45 km/t (kategori «L6e»).

Direktivet inneholder per i dag ikke mulighet til å fastsette nasjonale unntak fra disse kravene. Dette innebærer at Norge ikke kan fastsette egne regler om at personer med førerett i klasse AM kan kjøre tyngre og raskere kjøretøy.

Jeg vil imidlertid understreke at det for både den enkelte fører og trafikksikkerheten generelt, er viktig å gi god og sikker trafikkopplæring til ungdom som ønsker førerett for mopedbiler.

Etter at aldersgrensen for mopedbil ble senket fra 18 til 16 år i 2019 har antall førerkort for mopedbil AM for aldersgruppen 16-18 år økt betraktelig. I 2024 ble det utstedt i underkant av 2000 førerkort i denne klassen til ungdom i aldersgruppen 16-18 år, mens det i 2019 kun ble utstedt 50 slike førerkort.

Som blant annet vist til i mitt svar 9. oktober 2024 på spørsmål 33 fra representanten Skjelstad, gir ulykkestallene for mopedbilulykker grunn til bekymring. Statens vegvesen arbeider derfor med å revidere gjeldende forskrifter og læreplaner for å møte disse utfordringene. I dette arbeidet vurderes opplæringens struktur, obligatoriske elementer, og om det kan være hensiktsmessig å innføre også en praktisk førerprøve på mopedbil. Eventuelle forslag fra Statens vegvesen vil bli sendt på bred offentlig høring.

2. *Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med å la 16-åringer som har gjennomført nødvendig opplæring, få begrenset førerett for personbiler med sperret maksimal hastighet på 60 km/t, avgrenset til veier med maksimal fartsgrense på 80 km/t.*

For å kunne kjøre personbil i Norge med totalvekt på inntil 3 500 kg og høyst 8 passasjerer i tillegg til fører, kreves det førerett i klasse B. Førerkortdirektivet åpner ikke for å gi ordinær førerrett for personbil til 16-åringer.

Den 25. mars 2025 ble det politisk enighet mellom Rådet og Parlamentet om et nytt førerkortdirektiv (fjerde førerkortdirektiv). Direktivet er ventet formelt vedtatt i nær fremtid. I det nye direktivet er det ventet endringer som gir mulighet for medlemslandene å la 16 åringer ta førerkort som tillater å kjøre personbil med totalvekt inntil 2 500 kg og med maksimal hastighet som er fysisk begrenset til 45 km/t. Det vil være valgfritt for medlemslandene om de ønsker å innføre dette eller ikke.

Etter min vurdering er det flere trafiksikkerhetshensyn som taler mot å innføre en slik førerett. Det er svært godt dokumentert at unge førere i større grad er risikovillige, ikke har samme dømmekraft og evne til å beherske impulser, og dermed har høyere ulykkesrisiko.

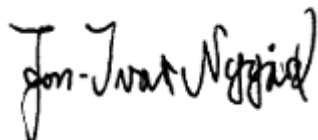
En ordning som beskrevet vil også innebære en åpenbar og betydelig risiko for manipulering av hastighetsbegrensningen. Dette er allerede en betydelig utfordring med de hastighetsbegrensninger vi har i dag har blant annet på moped og ATV. På moderne biler gjøres hastighetsbegrensningen via en programvareoppdatering, og Statens vegvesen opplyser at omgåelser av en slik begrensning er lett tilgjengelig. Slike manipulasjoner er videre utfordrende å kontrollere effektivt.

Endelig vurdering av dette vil foretas når det nye direktivet er formelt vedtatt.

Jeg kan imidlertid opplyse at nytt førerkortdirektiv vil åpne for at 17-åringer kan få førerkort for personbil, med krav om ledsager. Videre oppfølging av dette vil vurderes nærmere når det nye direktivet er formelt vedtatt.

Hverken gjeldende eller nytt nytt førerkortdirektiv gir mulighet til å gjennomføre forslag 2 i representantforslaget, og forslaget vil derfor ikke kunne gjennomføres innenfor rammene av våre forpliktelser etter EØS-avtalen.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jon-Ivar Nygård". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'J'.

Jon-Ivar Nygård